

Legger Rijkswaterstaatswerken Waterwet

Systembeschrijving

Naam: Boven-Rijn - Waal

Watersysteemcode: BR1, BR2, BR3, BR4, B43, NM5

Rijkswaterstaat-dienst: Oost-Nederland

Aangrenzende leggers:

Er zijn langs het oppervlaktewaterlichaam leggers van primaire waterkeringen van andere waterkeringbeheerders van belang en leggers van regionale waterkeringen en oppervlaktewater in beheer bij andere waterkering beheerders.

Andere beheerders:

Op verschillende locaties langs het oppervlaktewaterlichaam kunnen onder andere oevers, havens en eventueel aanwezige voorlanden door derden worden beheerd.

Ligging en functies:

De Boven-Rijn begint bij Lobith en heeft tot de splitsing bij Pannerdensche Kop een lengte van 10 km. Op dat punt begint de Waal, met een lengte van 78 km tot aan Gorinchem, de grens van het waterlichaam. Gemiddeld stroomt bij Lobith 2.300 m³/s ons land binnen, waarvan 2/3 deel via de Waal verder stroomt. De Waal stroomt vrij af en kent een hoge dynamiek, met een maatgevende afvoer van 9.530 m³/s. Met een normaalbreedte van 260 (Waal) tot 340 meter (Boven-Rijn) is het als hoofdtransportas de belangrijkste scheepvaartroute van Nederland. Bij Lobith passeren jaarlijks ca 165.000 vrachtschepen per jaar, beladen met voornamelijk olie, bouwmaterialen, ertsen en containers. De uiterwaarden beslaan een oppervlak van ca 9.500 ha en bestaan voor 60 % uit grasland in agrarisch gebruik, en voor 30 % uit natuurgebied. We vinden er nog enkele werkende steenfabrieken en een aantal watersportcentra en scheepswerven.

Nijmegen, Tiel en Zaltbommel zijn de grootste stedelijke concentraties aan het water, met bijbehorende bedrijvigheid. Industriële lozingen op de Waal zijn beperkt van omvang, wel lozen 6 RWZI's hun effluent rechtstreeks op de rivier. Uitwisseling van water met het aangrenzend gebied is zeer beperkt.

Het Bijlandsch Kanaal is een circa drie kilometer lange waterweg tussen Tolkamer en Millingen aan de Rijn. Het Bijlandsch Kanaal begint, zodra de Oude Rijn zich van de hoofdstroom splitst. Gezien vanaf de Duitse grens ligt het tussen de Boven-Rijn en het punt waar de stroom zich splitst in het Pannerdensch Kanaal en de Waal.

In het Nationaal Waterplan (2009) en het beheer- en ontwikkelplan Rijkswateren (2009) zijn specifieke functies toegekend aan het waterlichaam. Deze zijn onderverdeeld in basisfuncties (veiligheid, voldoende water en schoon en ecologisch gezond water), scheepvaart en overige gebruiksfuncties.

Algemeen:

Langs regionale keringen en kunstwerken kunnen sloten en watergangen aanwezig zijn voor de afvoer van kwelwater uit het oppervlaktewaterlichaam. Deze sloten en watergangen kunnen in beheer van Rijkswaterstaat zijn.

Kunstwerken:

In het oppervlaktewaterlichaam is 1 kunstwerk in beheer bij Rijkswaterstaat aanwezig een waterreguleringswerk Overlaat in de Bijlandseweg.

In het oppervlaktewaterlichaam bevinden zich 810 kribben en 14 stroomgeleidingsobjecten.

Nevengeulen:

In het oppervlaktewaterlichaam zijn 3 nevengeulen met een hoogwaterveiligheidsdoelstelling in beheer bij Rijkswaterstaat aanwezig.

- Nevengeul Klompenwaard (km 869, rechteroever)
- Nevengeul Afferden-Deest (km 901-903, linkeroever)
- Nevengeul Gameren (km 937-938, linkeroever)

Genormeerde/huidige situatie:

In de legger staan waterstaatsobjecten weergegeven zoals ze qua ligging, afmeting, vorm en constructie moeten zijn, hetzij genormeerd vanuit regelgeving en richtlijnen (vaarwegen), hetzij vanuit de vereiste functionaliteit in het aangelegd ontwerp (kunstwerken, verdedigde/verticale oevers, kribben en stroomgeleidingsobjecten). Instandhouding in die vorm is daarbij het doel. Natuurvriendelijke oevers en het winterbed kennen een zekere natuurlijke morfologische dynamiek en ontwikkeling. De ligging van deze gebieden is wel aangeduid, maar de vorm is niet exact vastgelegd. Periodiek vindt inspectie en evaluatie plaats om te toetsen of deze ontwikkelingen geen consequenties heeft voor de hoogwaterveiligheid.

De genormeerde bodemhoogte in de vaarweg mag bewegen tussen de denkbeeldige lijn over de kribkoppen (normaallijn).

De maatvoering van het vaarwegprofiel is weergegeven in m ten opzichte van het NAP en correspondeert met de minimale diepte-eisen voor de vaarweg ten opzichte van een MLW (maatgevende lage waterstand).

Vegetatielegger:

Dit oppervlaktewaterlichaam is in zijn geheel onderdeel van de vegetatielegger.